

4. ÜSKÜP DÜŞÜNCE OKULU

Öğrenci Sempozyumu

AKADEMIA SHKUPI

Simpoziumi Studentor

4. ÜSKÜP DÜŞÜNCE OKULU

Öğrenci Sempozyumu

AKADEMIA SHKUPI

Simpoziumi Studentor

Sempozyum Programı – Programi i Simpoziumit
Özet Kitapçığı – Libri i Abstrakteve

15-17 Eylül/Shtator 2023
Üsküp/Shkup

2016 yılında Fettah Efendi Derneği adıyla Üsküp/Kuzey Makedonya'da kurulup 2022 itibariyle kurumsal yapıda doğan ihtiyaç sebebiyle Balkan Studies Foundation adıyla faaliyetlerine devam eden kurumumuz, özellikle lisans ve lisansüstü öğrencileri merkeze alırken, diğer yandan hem yerel hem de uluslararası bilimsel çalışmalara da 5 yıldır öncülük etmektedir. Balkan Studies Foundation bünyesinde faaliyetler 4 merkez ve bir yayınevi etrafında planlanmıştır. Bu merkezlerden ilki, vakfın en görünür faaliyeti olarak ve gelecek yıllarda enstitüye dönüştürülme hedefiyle kurulan Centre of Politics, Economical and Social Studies'tir. Kuzey Makedonya ve Balkanlara dair güncel ve tarihi bilgi üretimine yoğunlaşacak merkezde siyaset ve hukuk, ekonomi, toplum ve tarih alanında araştırma projeleri, raporlar, kongreler, sempozyumlar, çalıştaylar, yuvarlak masa toplantıları, uluslararası zirveler yer almış ve alacaktır. Ayrıca birkaç yıldır gerçekleştirilen Balkan Studies Congress ve Balkanlar için önemli bir uluslararası hakemli yayın olan Journal of Balkan Studies merkezin en önemli faaliyetleridir. Vakfımızın bünyesinde yer alan ikinci merkez ise Abdülfettah Rauf Araştırmaları Merkezi'dir. Balkan İslam Çalışmaları, Edebiyat Çalışmaları ve Fettah Efendi'ye dair yapılan çalışmalar bu merkez bünyesinde yürütülmektedir. Aile ve Gençlik Araştırmaları Merkezi ise daha çok gençlere yönelik faaliyetlere yoğunlaşmakta, bilimsel olarak psikoloji, eğitim, aile ve genç nüfusu incelemektedir. Gençlik araştırmaları açısından 15-24 yaş grubu hedef kitle olarak belirlenmiş, bu kapsamda çeşitli araştırmalar yapılarak yayın faaliyetleri ön plana alınmıştır. Merkezin eğitim faaliyetleri ise Üsküp Düşünce Okulu ve Genç Akademi gibi önemli iki başlık altında ilerlemektedir. Üsküp Düşünce Okulu seminerler, okuma grupları, makale yazım süreci, yaz/kış okulları, Ramazan Etkinlikleri, Mezuniyet gibi birçok faaliyeti barındırmaktadır. Vakfımızın yayınevi ise İDEFE'dir. Vakıf bünyesinde gerçekleşen tüm faaliyetlerin yayına dönüşmesi, ayrıca telif, çeviri ve edisyon eserlerle Balkanlara dair bilgi üretimin görünür kılınması bu merkez ile hedeflenmektedir. Bu çerçevede vakfımız araştırma, eğitim ve yayın alanında Kuzey Makedonya'yı, Balkanları ve ötesini etkileşim ve hareketlilikle iç içe bağlayacak bir mekanizma üretmeyi amaçlamaktadır.

FONDACIONI PËR STUDIME BALLKANIKE

Fondacioni për Studime Ballkanike është vijimësi e Shoqatës për Edukim dhe Mendim “Fettah Efendi” e themeluar në vitin 2016, veprimtaria e të cilës shtrihet në realizimin e aktiviteteve të ndryshme hulumtuese përgjatë 5 viteve. Fondacioni për Studime Ballkanike e themeluar në vitin 2022, krijimi i së cilës vjen si rezultat i nevojës së infrastrukturës institucionale dhe veprimtaria e saj përqëndrohet tek studentët në studime deridiplomike dhe pasdiplomike. Në kuadër të Fondacionit përfshihen 4 qendra hulumtuese dhe një shtëpi botimi.

Qendra për studime politike, ekonomike dhe sociale paraqet një ndër qendrat kryesore të fondacionit me synimin për ta shndërruar atë në një institut në vitet në vijim. Në kuadër të saj realizohen projekte të ndryshme hulumtuese, raporte, kongrese, simpoziume, seminare, panel diskutimi, konferenca ndërkombëtare, kryesisht në fushën e politikës, drejtësisë, ekonomisë, sociologjisë dhe historisë, në Maqedoninë e Veriut dhe Ballkanin në përgjithësi. Përveç kësaj, Kongresi për Studime Ballkanike, i cili mbahet prej disa vitesh, dhe Revista për Studime Ballkanike, e cila boton artikuj shkencorë në bazë të standardeve ndërkombëtare, janë projektet më të theksuara që realizohen në kuadër të qendrës për studime politike, ekonomike dhe sociale.

Qendra Hulumtuese “Abdulfettah Rauf” zhvillon studime islame ballkanike, studime të letërsisë dhe studime për figurën e Fettah Efendiut. Qendra për studime familjare dhe rinore, nga ana tjetër, në qendër të veprimtarisë së saj ka të rinjtë dhe realizimin e hulumtimeve shkencore në fushën e psikologjisë, arsimit, familjes. Për sa i përket hulumtimeve për të rinjtë, grupmosha 15-24 vjeç është përcaktuar si grup e synuar për aktivitetet dhe publikimet që do të realizohen në këtë kontekst. Në kuadër të qendrës për studime familjare dhe rinore realizohen Akademia Shkupi dhe Akademia Rinore. Akademia Shkupi përmban aktivitete si seminare, grupe leximi, procesi i shkrimit të artikujve, shkolla verore/dimërore.

Shtëpia botuese IDEFE synon që të gjitha aktivitetet që realizohen në kuadër të fondacionit t'i transformojë në botim dhe të bëjë të dukshme prodhimin e njohurive për Ballkanin nëpërmjet të drejtave të autorit, përkthimit dhe botimit. Në këtë kontekst, fondacioni ynë synon të prodhohë një mekanizëm që do të krijoj ndërveprim dhe lëvizshmëri në fushën e kërkimit, edukimit dhe publikimit në Maqedoninë e Veriut, Ballkanin dhe më gjerë.

BSF | ÜSKÜP DÜŞÜNCE OKULU AKADEMIA SHKUPI SKOPJE ACADEMY

Üsküp Düşünce Okulu katılımcıların dünyaya, Balkanlara, şehirlere, toplumlara ve insanlara dair bir perspektif geliştirmelerini amaçlamaktadır. Sosyal bilimleri merkeze alarak disiplinlerarası bir bakış ile dinleme, okuma ve yazma süreçleri üzerinden buluşmayı hedeflemektedir.

Üsküp Düşünce Okulu iki kademededen (yıldan) oluşan eğitim programıdır. Birinci kademe seminerlerden oluşurken ikinci kademe okuma grupları ve makale yazım sürecini kapsamaktadır. Seminerlerden oluşan birinci kademedede, iki farklı eğitim döneminde katılımcılar toplamda 8 seminere (4+4) katılmaları gerekmektedir.

İkinci kademedede öğrenciler ilgi alanlarına göre belirlenen okuma gruplarında yer alacağı gibi bir yıl boyunca Üsküp Düşünce Okulu'nda ki hocalardan birinin danışmanlığı ile makale yazım sürecini tamamlayacaklardır. İki kademeyi de başarıyla tamamlayan öğrenciler Üsküp'te gerçekleşecek olan mezuniyet töreninde bildirimlerini sunup, sertifika almaya ve vakfımızın araştırma projelerinde araştırma asistanı, staj yapma gibi imkanlara sahip olacaklardır.

Akademia Shkupi synon të jep dhe zhvillojë një perspektivë kuptimplote mbi Qytetërimet Botërore, Ballkanin, Qytetet, Popujt dhe Njeriun si Individ. Me një pikëpamje interdisiplinare me qendër shkencat shoqërore, ka për qëllim që të krijojë një tërësi kuptimplote përmes seminareve – dëgjimin, debateve – leximin, dhe procesin e shkrimit akademik.

Akademia Shkupi përbëhet prej 2 niveleve (viteve). Niveli i parë përmban seminarin, ndërsa niveli i dytë përfshin grupet e leximit, dhe procesin e punimit të artikullit. Niveli i parë përbëhet prej seminareve, ku pjesëmarrësit do të duhet të marrin pjesë në dy semestra me gjithësej 8 seminare (4+4).

Në nivelin e dytë pjesëmarrësit do të duhet të marrin pjesë në grupet e leximit sipas fushës së interesit të tyre, si dhe përgjatë 1 viti do të duhet të përfundojnë procesin e shkrimit të artikullit nën mentorimin e një profesori nga Akademia Shkupi. Ata të cilët arrijnë të përfundojnë me sukses të dy nivelet, do të fitojnë të drejtën të marrin certifikatë, dhe do të kenë mundësi për praktikë profesionale (stazh, internship), duke asistuar në projekte hulumtuese të Fondacionit.

PROGRAM AKIŐI

AGJENDA

15 EYLÜL/SHTATOR 2023, CUMA/ E PREMTE

18:00-18:30 Açılış Konuşmaları – Fjalimet hyrëse

18:30 -19:45 Kapanış Semineri/Fjalim Kryesor

Psikoloji, Varoluş ve Maneviyat - Prof. Dr. Erol Göka

19:45-20:00 Mezun Sertifikaların Dağıtımı/Shpërndarja e certifikatave të diplomimit

16 EYLÜL EYLÜL/SHTATOR 2023, CUMARTESİ/ E SHTUNË

10:00-18:15 Oturumlar I-V/ Sesionet – I-V

18:15-19:00 Kapanış ve Değerlendirme/Sesioni përmbyllës

Üsküp Düşünce Okulu IV. Öğrenci Sempozyumu, 16 Eylül 2023, Üsküp

Simpoziumi i Katërt Studentor i Akademia Shkupi, 16 Shtator 2023, Shkup

I. Oturum/Sesioni i parë: Moderator: Dr. Sevba ABDULA

16.09.2023, Cumartesi/E shtunë, 10:00-11:15

Elif Gül Özdemir	TÜRKİYE'DE YAYIN YAPAN İSLAMCI DERGİLERDE BOSNA SAVAŞI (1992-1995): YÖRÜNGE DERGİSİ ÖRNEĞİ	Türkiye
Esra Yoğurtcu	TERMİNOLOJİK BİR YAKLAŞIM: BOSNA-HERSEK'İN İŞGAL SÜRECİNDE İSTANBUL BASININDA YER ALAN BAZI NİTELEMELER	Türkiye
Ömer Tekin	SAİD HALİM PAŞA VE ALİYA İZZETBEGOVIÇ'İN AYDIN- HALK İLİŞKİSİNİN KOPUŞUNA DAİR ELEŞTİRİLERİ	Türkiye
Betül Aksakal	ROMANLAR ÜZERİNDEN BALKANLAR'IN ÇOK KATMANLI DOKUSUNA DAİR BİR İNCELEME	Türkiye

16.09.2023 Cumartesi/ E Shtunë, 11:15-11:30, Ara/Pushim

II. Oturum/Sesioni i dytë: Moderator: Metin Celil,
16.09.2023, Cumartesi/E shtunë, 11:30-12:45

Sümeyye Ayşenur Akmal	ÇAĞDAŞ DÖNEM MÜHTEDİLERİNİN İSLAM'A GEÇİŞ MOTİVASYONLARI VE DİNİ TECRÜBELERİ: İSLAM'I BENİMSEME NEDENLERİNİ KEŞFETMEK	Türkiye
Erdovan Şabanovski	1850-1910 YILLARI ARASINDA USTRUMCA'DA EĞİTİM VE EĞİTİM KURUMLARI	Kuzey Makedonya
Büşra Demir	GENÇ MÜSLÜMANLARIN KADER ANLAYIŞI VE SİYASET UYGULAMALARI: ALİYA İZZETBEGOVİÇ ÖRNEĞİ	Türkiye
Esra Erdoğan	İSA BEY MEDRESESİ FAALİYETLERİ KAPSAMINDA SİYASAL İKTİDARIN EĞİTİM HAKKININ TESİSİNE YÖNELİK TUTUMU	Türkiye

16.09.2023, Cumartesi/E Shtunë, 12:45-14:00, Ara/Pushim

III. Oturum/Sesioni i tretë: Moderator: Prof. Dr. Şener Bilali,
16.09.2023, Cumartesi/ E Shtunë, 14:00-15:15

İrfan Gümüşlü	TÜRKİYENİN KAMU DİPLOMASİSİ KURUMLARI: YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ'NÜN SIRBİSTAN İLE TÜRKİYE ARASINDAKİ KÜLTÜREL İLİŞKİLERİN GELİŞİMİNE ETKİSİ	Türkiye
Abdurrahman Talha Baş	2017 SONRASI TÜRKİYE VE SIRBİSTAN SİYASİ İLİŞKİLERİ	Türkiye
Elif Nur Duran	KUKLACI VE KUKLA GÖLGESİNDEKİ HALK: ÇEÇENLER	Türkiye
Emine Akyasan	İNSANİ MÜDAHALE HAKKI KAVRAMININ KAVRAMSAL GELİŞİMİ VE DEVLETİN EGEMENLİĞİ KAVRAMIYLA VE İNSAN HAKLARI KAVRAMIYLA ARASINDAKİ İLİŞKİ	Türkiye

16.09.2023, Cumartesi/ E Shtunë, 15:15-15:30, Ara/Pushim

IV. Oturum/Sesioni i katërt: Moderator: Doc. Dr. Bujamin Bela,
16.09.2023, Cumartesi/E Shtunë, 15:30-16:45

Amela Klimenta	EFEKTET E MEDIAVE NË SJELLJET KULTURORE: RAST STUDIMI - MEDIA NË KOSOVË, SHQIPËRI DHE REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT	Shqipëri
Emine Feridi	NJË VËSHTRIM ANALITIK MBI ZHVILLIMIN EKONOMIK TË RMV	Maqedonia e Veriut
Emine Fazli	NDIKIMI I EKONOMISË NË ZHVILLIMIN E MAQEDONISË SË VERIUT	Maqedonia e Veriut
Marinela Shuka	QEVERISJA DIGJITALE (E-GOVERNMENT) NË SHQIPËRI	Shqipëri

16.09.2023, Cumartesi/ E Shtunë, 16:45-17:00, Ara/Pushim

V. Oturum/Sesioni i pestë: Moderator: Doc. Dr. Drita Memedi,
16.09.2023, Cumartesi/E Shtunë, 17:00-18:15

Armand Braho	TRAFIKIMI I QENIEVE NJERËZORE NGA EVROPA LINDORE DHE METODAT E SKLLAVËRIMIT MODERN	Shqipëri
Dajana Mati	NDËRGJEGJËSIA PËR DEPRESIONIN E PAS LINDJES DHE NDIKIMI I TIJ NË MIRËQENIEN FAMILJARE	Shqipëri
Laureta Rexha	SIMBOLET FETARE DHE TË NATYRËS NË VEPRAT LETRARE TË MILAZIM KRASNIQIT	Kosovë

16.09.2023, Cumartesi/ E Shtunë, 18:15-19:00, Değerlendirme/Sesioni përmbyllës

ÖZETLER

ABSTRAKTET

2017 Sonrası Türkiye ve Sırbistan Siyasi İlişkileri

Abdurrahman Talha Baş

Selçuk Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler, Türkiye, talhabas974@gmail.com

Özet: Türkiye ve Sırbistan ilişkileri geçmişten günümüze Balkan coğrafyası başta olmak üzere Avrupa bölgesinde yaşanan gelişmelerden, bölgesel ve küresel ölçekte güç sahibi devletlerin ve kuruluşların çekişmelerinden ve iş birliklerinden etkilenmiştir. İki ülke ilişkilerinin kurulmaya başlandığı yıllarda Bosna-Hersek problemi gibi nedenlerden dolayı sorunlu süreçler geçirse de ilerleyen süreçlerde benzer sorunlarla karşılaşılmasına rağmen ikili ilişkiler karşılıklı olarak atılan diplomatik adımlar ve imzalanan anlaşmaların gösterdiği üzere gelişmeye devam etmiştir.

2017-2023 yılları arası ilişkilerde bölgesel ve küresel gelişmeler ve Sırbistan ile Türkiye'nin bu gelişmelere ve uluslararası aktörlere yaklaşımları iki ülke ilişkileri açısından kritik önemde etkenlerdir. İlişkilerin süreç içerisindeki gidişatını anlayabilmek ve somut zemine oturtabilmek için iki ülkenin diplomatik temaslarını, küresel gelişmelere olan tepkilerini ve üçüncü aktörlerle olan ilişkilerini incelemek ve birbirleri ile ilişkilendirmek anlamlı olacaktır. Aynı zamanda Sırbistan ve Türkiye ilişkilerinin geleceği için potansiyel tehdit olarak görülen birçok farklı durum bu temasların ve dış faktörlerin incelenmesi ile görünür olacaktır.

Anahtar kelimeler: Sırbistan, Türkiye, Balkan, Rusya, Avrupa Birliği

Efektet e Mediave në Sjelljet Kulturore: Rast Studimi - Media në Kosovë, Shqipëri dhe Republikën e Maqedonisë së Veriut

Amela Temja

Universiteti Ndërkombëtar Ballkanik, Marrëdhënie me Publikun,
Shqipëri, amela_temja@hotmail.com

Abstrakt: Ne jemi pjesë e një shoqërie që po përballet me sfida të llojeve të ndryshme të cilat shpeshherë paraqesin kërcënim për vlerat e njerëzimit, qoftë edhe pa qëllim. Televizioni, interneti dhe format e tjera të medias luajnë një rol dominues në jetën e secilit prej nesh, duke ndikuar në formimin e identitetit individual dhe social si pjesë e një shoqërie më të gjerë. Socializimi dhe përfshirja e njerëzve në kauza të mëdha sociale rrisin komunikimin dhe peshën e vendimmarrjes në një shoqëri. Sot kjo e drejtë dhe detyrë e individit ushtrohet edhe nëpërmjet medias. Në këtë punim fokusi do të jetë në shpjegimin e medias si formë e komunikimit masiv, llojet dhe teoritë e saj përmes të cilave mund të analizojmë edhe strukturën e shoqërisë ballkanike pas përshtatjes së formave të reja të komunikimit si dhe në mënyrën se si luan media një rol dominues në zhvillimin e një shoqërie. Ky punim do të jetë gjithashtu një pasqyrim i llojeve të mediave në vendet postkomuniste të Ballkanit, si i përshtatën ato format e reja të medias dhe si i përballojnë sfidat e saj.

Fjalët kyçe: shoqëria, interneti, media, teoria, komunikimi masiv, Ballkani

Trafikimi i Qenieve Njerëzore nga Evropa Lindore dhe Metodatat e Skllavërimit Modern

Armand Braho

Universiteti "Fan S. Noli" Korçë, Jurist&Gazetar, Shqipëri, a_braho@yahoo.com

Abstrakt: Evropa Lindore është një rajon nga i cili, ka lulëzuar trafikimi i qenieve njerëzore në 20 vjeçarin e fundit. Kjo formë e skllavërimit modern, kryesisht ka qenë evidente në vendet si Rusia, Rumania, Bullgaria etj. Padyshim që njëherazi krimi i organizuar në këto shtete, ka një përparësi në veprimtari të ndryshme të jashtëligjshme, ku dhe instancat shtetërore nuk kanë kapacitete për t'i mbajtur në kontroll këto organizma të jashtëligjshëm. Trafikimi i qenieve njerëzore tregon jo vetëm një fenomen juridiko-penal, por edhe një fenomen social e kulturor, i cili po pasqyron standartet e një shoqërie e cila ka frikë nga ligji dhe nga institucionet ligj-zbatuese. Qëllimi i trafikimit padyshim është rigjenerimi i të ardhurave për furnizimin e krimit të organizuar. Kryesisht synimi i trafikantëve në Evropës Lindore, që merren me trafikimin e qenieve njerëzore, është të rrisi nivelin e skllavërimit modern kryesisht tek femrat, që trafikohen për ofrim të trupit të tyre në "tregjet" e Evropës Qëndrore. Edhe në këtë punim do trajtohen metodatat e softistikuara që përdoren nga trafikantët, për trafikimin e femrave, gjithashtu dhe dëmet direkte që vijnë sipasojë e trafikimit, në shoqëri, në institucione, apo edhe tek vetë individët. Evropa Lindore është zgjedhur si objekt studimi, pasi në këtë rajon janë konstatuar shifrat më të larta të trafikimit të femrave në dhjetëvjeçarin e fundit në Europë. Padyshim dhe mekanizmat institucional-shtetëror kanë bërë të pamundur tkurrjen e shifrave që progresivisht ishin në rritje gjatë viteve 1990-2005. Fillimi i viteve 1990 bëri të mundur dhe rënien e regjimeve majtiste, ku dhe shoqëritë e shteteve në Europën Lindore, ndryshe nga Shoqëritë e shteteve Europiane Perëndimore, u hasën me probleme të shumta sociale dhe ekonomike, gjë kjo e cila bëri dhe lulëzimin e grupeve kriminale të cilat participojnë edhe sot, madje kanë dhe si objekt të punës së tyre trafikimin e femrave.

Fjalë kyçe: trafikim, Evropa Lindore, krim i organizuar, fenomen

Romanlar Üzerinden Balkanlar'ın Çok Katmanlı Dokusuna Dair Bir İnceleme

Betül Aksakal

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Tarih / Türk Dili ve Edebiyatı, Türkiye, betulaksakal@outlook.com.tr

Özet: Edebi eserler aynı zamanda dönem anlatılarıdır. Yazıldıkları devrin ruhunu, değer manzûmelerini, siyasal eşiklerini ihtiva ederler. Özelde roman türü bunları daha detaylı şekilde işler ve bütün halleriyle insanı ele alır. İnsanın var oluşuna dair kaygılarını, sancılarını, düşüncelerini aktarır. Coğrafyası ve zaman dilimi ile eserlerde işlenen karakterlerin nerede durduğunu, tarihi zeminde ne anlattığını okura iletir. Dolayısıyla dönemin ruhunu, değişen siyasal ortam içindeki reflekslerini, yaşamın aşamalarını ve hepsinin ana konusu olan “insan”ı derinlikli şekilde romanlar üzerinden analiz etmek ve bu malzeme ile detaylı bir tarih anlatısı ortaya koymak mümkündür. Romanlarla ortaya koyulabilecek tarih anlatısı geniş bir kapsama alanına sahiptir. İçinde bulunduğu devrin fikrine, anlayışına, inançlarına, kültürüne dair pek çok şey barındırır. Ek olarak, genel tarih çizgisinin ötesinde inşa edilebilecek bir mikro tarih araştırması için de romanlar fazlaca malzeme sunar. İnsana dair her detay, incelikleriyle, bilinmeyen halleriyle romanlarda bulunabilir.

Balkan coğrafyası da araştırma bağlamında bu şekilde bir okuma yapabilmek için oldukça elverişli bir bölgedir. Çok katmanlı ve sesli dokusu edebi eserler üzerinden çıkarımlar yapabilmek için; insanı, dönemi, tarihi görebilmek için pek çok veri sunar. Balkan coğrafyasının geçirdiği önemli tarihsel eşikler, romanlarla birlikte bakıldığında araştırmacıyı zengin bir bilgi havzasına götürür. Balkan insanının siyasal krizlerle birlikte geçirdiği ontolojik krizler detaylı şekilde edebi eserlerle incelenebilir.

Anahtar kelimeler: Edebi Eser, Roman, Balkanlar, Bosna, Dönem, Siyasal Eşikler

Genç Müslümanların Kader Anlayışı ve Siyaset Uygulamamaları Aliya İzzetbegoviç Örneği

Büşra Demir

Gaziantep Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Türkiye, busra_crn@hotmail.com

Özet: Mladi Müslümani olarak bilinen “Genç Müslümanlar” Boşnaklığı diri tutmak ve Balkanlarda yaygın olan faşizm, kominizm gibi fikir akımlarına karşı sağlıklı bir Müslüman kimliği inşa etmek amacıyla bir araya gelmişlerdir. Bosna halkının bağımsızlığı ve Müslüman halka yapılan eziyetlere karşı birçok faaliyetler yürütmüşlerdir. Genç Müslümanların etkili isimlerinden olan Aliya İzzetbegoviç siyasi bir parti kurarak teşkilatın çalışmalarına yeni bir boyut kazandırmıştır. Stranka Demokratske Akcije (Demokratik Eylem Partisi) SDA ile birlikte çalışmaları devam eden Genç Müslümanlar birçok zor durum içerisinde mücadele vermiş buna rağmen bağlılıklarında ödün vermemişlerdir. Bu süreçte motivasyonları ve çıkış noktaları İslam olan bu grubun siyasi uygulamaları ve kader anlayışları genel olarak dini algılama biçimleri hareketlerine yön vermiştir.

Genç Müslümanların tarihi öncüsü Aliya İzzetbegovic de Bosna Hersek’in tarihinde önemli bir şahsiyet olarak siyaset hayatındaki varlığını ve mücadele ettiği unsurları İslam dinine dayandırarak ifade etmiştir. Bu sebeple Aliya’nın düşünce dünyasını anlamak ve etkilendiği alimleri bilmek araştırmamıza yön verecektir. Genç Müslümanlar bağlamında Aliya İzzetbegovic in kader inancını anlama şekli ile siyasi hayatı arasındaki ilişki açıklanmaya çalışılırken etkilenmiş olduğu düşünülen İslam âlimlerine ve kader anlayışlarına değinilecek benzerlik ve farklılıklar ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Genç Müslümanlar, Siyaset, Kader, Aliya İzzetbegoviç

Ndërgjegjësia Për Depresionin e Pas Lindjes the Ndikimi I tij në Mirëqenien Familjare

Dajana Mati

Universiteti i Tiranës, Psikologji klinike, Shqipëri, dajanamati13@gmail.com

Abstrakt: Qëllimi i këtij studimi është të investigojë se sa dijeni kanë mamatë për depresionin pas lindjes, si dhe të vërejë impaktin në lumturinë dhe mirëqenien e familjes. Ky studim pati si qëllim t'u përgjigjet këtyre pyetjeve kërkimore: 1) Sa dijeni kanë prindërit e të sapolindurve rreth depresionit pas lindjes? 2) Si ndikon depresioni pas lindjes në atashimin me fëmijën? 3. Si ndikon depresioni pas lindjes në mirëqenien e familjes. Pyetësi u plotësua nga 23 femra pjesëmarrëse (N=23, 100%), ku 12 prej të cilave u zgjodhën rastësisht në "Qendrën e Shëndetit të Gruas të maternitetit Geraldinë" (N=12, 52.2%) dhe 11 prej pjesëmarrëseve të tjera u zgjodhën nga firma SEA sh.p.k (N=11, 47.8%). Shkalla e besueshmërisë u mat, duke rezultuar se koeficienti i Chronbach alfës ishte 0.80 për testin e EPSSD. Rezultatet e studimit, me ndihmën e analizës së shpeshtësisë, treguan se depresioni pas lindjes kishte një impakt negativ në atashimin me fëmijën si edhe në mirëqenien e familjes. Gjithashtu u konstatua një korrelacion mes marrëdhënies bashkëshortore dhe atashimit me fëmijën, me një rezultat që tregon se $r(23) = .644, p = .001$. Rekomandohet që të kryhen studime të mëtejshme në këtë fushë për të parë numrin e femrave të cilat vuajnë nga depresioni pas lindjes, si dhe për të parë efektin që ka ky depresion në atashimin me fëmijën si dhe në mirëqenien e familjes.

Fjalët kyçe: depresioni pas lindjes, i sapolindur, atashimi me fëmijën, mirëqenia familjare

Türkiye’de Yayın Yapan İslamcı Dergilerde Bosna Savaşı (1992-1995): Yörünge Dergisi Örneği

Elif Gül Özdemir

Hitit Üniversitesi, Temel İslam Bilimleri, İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı, Türkiye,
eozdemir.623@gmail.com

Özet: Yugoslavya’da siyasi ve toplumsal hayatta değişim, Tito’nun ölümü ve ardından Sovyetler Birliği’nin dağılmasıyla başlamış oldu. Böylece Yugoslavya’da siyasi karışıklıklar artarak devam etmiş, bölgede bağımsızlık cumhuriyetler ve özerk bölgeler oluşmuştur. 1992 yılında referandum kararı ile bağımsızlığını kazanan Bosna Hersek ise bu tarihten itibaren 1995 yılına kadar sürecek olan savaşın içinde kendini bulmuştur.

Savaşın yaşandığı yıllarda Bosna dünya kamuoyunun daima gündemindedir. Türkiye içerisinde konuyla daha yakından ilgilenenler ise muhafazakâr-İslamcı kesim olmuştur. Yayın organları arasında olan dergiler aracılığıyla Türkiye kamuoyunu bilgilendirme görevi üstlenmişlerdir. Bölgeden üst düzey isimlerle röportajlar yapılmış, savaşın seyri takip edilmiş, Bosna’da yaşanan insani dramların haberleri paylaşılmıştır. Dergiler en büyük eleştirileri oklarını ise somut bir adım atmadıklarından dolayı Türkiye’deki üst düzey siyasetçilere yöneltmişlerdir. Savaşı bitirme gücü elinde bulunan, savaş sırasında yaşanan insan hakları ve savaş hukuku ihlallerine göz yuman Birleşmiş Milletler, NATO, İslam Kalkınma Teşkilatı gibi kurumlar, Amerika, İslam Ülkeleri de ağır şekilde eleştirilmiştir. Bu ortam içerisinde dergiler Türkiye toplumunun dikkatini Bosna üzerinde yoğunlaştırmak ve halkın duyarlılığını artırmak istemişlerdir.

Anahtar kelimeler: İslamcı Dergiler, Bosna-Hersek, Bosna Savaşı, Aliya İzzetbegoviç.

Kuklacı ve Kukla Gölgesindeki Halk: Çeçenler

Elif Nur Duran

İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Türkiye,
elif_nur_duran@hotmail.com

Özet: Bu çalışmada 1991 yılında dağılan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin, dağılması sonrası bağımsızlık talepleri, Çeçen direnişi, Çeçen savaşları, iki Çeçen savaşı arasındaki farklar, Putin' in göreve gelmesi ve savaşın çehresinin değişmesine değinilecek olup, Putin' in görevlendirilmesiyle göreve gelen Kadırov ailesi ile kırılmaya çalışan Çeçen direnişi ve Çeçenlerin bağımsızlık hareketine yer verilecektir. Baba Ahmet Hacı Kadırov' dan sonra yerine geçen oğlu Ramazan Kadırov' un göreve gelişi, yaratılan korku iklimi, iç ve dış işlerinde uygulamayı seçtiği politikaları ve mücadeleye devam eden, Putin' e ve/veya kendi iktidarına muhalif olan herkese karşı yürüttüğü yıldırma hamleleri, suçlandığı insan hakları ihlalleri konu alınacaktır. İki yüz yılı aşkındır devam eden bu bağımsızlık hareketi, Kadırovların özellikle de oğul Kadırov' un göreve getirilmesi ile şekil değiştirmiş ve bağımsızlık çehresi yavaş yavaş silinmiştir. Putin' in sadık bir askeri olduğunu ifade eden Kadırov kimi çevrelere gören bir hain kimi çevrelere göre ise Çeçenistan'a huzuru getiren bir liderdir. Bu çalışma Kadırov' un iktidarı için izlediği politikaları, bu politikaları uygularken Çeçen direnişinin kırılma noktalarını, Kadırov' un bu kırılmalardaki 'başarısını' tartışmaktadır.

Anahtar kelimeler: Putin, Kadırov, Çeçenistan, Kafkasya, Grozny, Moskova, Kremlin

İnsani Müdahale Hakkı Kavramının Kavramsal Gelişimi ve Devletin Egemenliği Kavramıyla ve İnsan Hakları Kavramıyla Arasındaki İlişki

Emine Akyasan

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Türkiye, akyasanemine81@gmail.com

Özet: Uluslararası hukukun önemli konularından biri olan insani müdahale hakkı gündemde olan ve tarihi süreç içinde değişen bir konudur. İnsani müdahale hakkı kavramının değişimini takip ettiğimizde onun devletin egemenliği ve insan hakları kavramları ile birbirlerini etkileyerek geliştikleri ve değiştikleri gözlemlenmiştir. Bu sebeple insani müdahale hakkının hukukiliği sorununun temel taşları olan devlet egemenliği ve insan hakları kavramları da insani müdahale hakkı kavramının bağlamı içerisinde değerlendirilmiştir. Zira insani müdahale hakkının hukukiliği tartışılırken hukuka uygun bulanlar insan hakları, hukuka aykırı bulanlar ise devletin egemenliği kavramını öne çıkarmıştır. İnsani müdahale hakkının adım adım geliştiği yani koruma sorumluluğu adını aldığı ve koruma öncelikli sorumluluk kavramının ileri sürüldüğü süreçlerde de bu iki kavrama yüklenen anlamlar önem kazanmıştır. Bu sebeple makalemizde insani müdahale hakkının kavramsal sürecinde devlet egemenliği ve insan hakları kavramlarının önemi analiz edilmeye çalışılmıştır. İnsan haklarının önem kazandığı çağımızda insani müdahale hakkının da bu doğrultuda bir süreç geçirdiği ve devlet egemenliği kavramından sonra sorumlu egemenlik kavramının tartışıldığı tespit edilmiştir. Bu tespitler insani müdahale hakkının geleceği hususunda ipuçları vermektedir.

Anahtar kelimeler: İnsani Müdahale Hakkı, Koruma Sorumluluğu, Koruma Öncelikli Sorumluluk, Devletin Egemenliği, İnsan Hakları.

Një Vështrim Analitik Mbi Zhvillimin Ekonomik të Rmv

Emine Fazli

Universiteti “Shën Kirili dhe Metodi”, Maqedonia e Veriut, Kontabilitet dhe revizion,
fazliemine58@gmail.com

Abstrakt: Në punim paraqitet një vështrim analitik mbi indikatorët bazë të zhvillimit ekonomik të Maqedonisë së Veriut. Analizën e bazojmë në statistikat nga enti shtetëror për statistikë dhe institucione të tjera. Ekonomia e Maqedonisë së Veriut është një ekonomi në tranzicion me BPV prej 2,1% në vitin 2022. Sipas analizave të Bankës Botërore BPV i Maqedonisë së Veriut në vitin 2022 shkon në ulje 2,1% në krahasim me vitin 2021 që ishte 5,5%, si pasojë e krizës energjetike dhe luftës në Ukrainë, të cilët vazhdojnë të dëmtojnë ekonominë vendase. Në Maqedoni të Veriut është mjaft mirë e zhvilluar ekonomia joformale “ekonomia gri” si shkak i uljes së BPV e cila shkon deri më 23,2% nga BPV (2020) e cila mund të ulet me plan tatimor. Ekonomia në Maqedoninë e Veriut është në tranzicion nga sistemi komunist në një ekonomi të tregut, që vitet e fundit ka treguar disa shenja të rritjes, por ende përballon disa sfida, siç janë papunësia dhe inflacioni, ku në vitet e fundit shkuan në rritje nën ndikimin e pandemisë Covid-19 dhe luftës Ukrainë-Rusi.

Fjalët kyçe: statistika, ekonomia, zhvillimi ekonomik

Zhvillimi Ekonomik dhe Menaxhimi me Krizën Gjatë Pandemisë COVID-19 në Maqedoninë e Veriut

Emine Feridi

Universiteti “Shën Kirili dhe Metodi”, Kontabilitet dhe revizion, Maqedonia e Veriut,
emineferidi001@gmail.com

Abstrakt: Ekonomia luan një rol të rëndësishëm në zhvillimin e vendit, duke marë parasysh krizën të gjithë faktorët kyç ishin të orientuar kah ekonomia dhe rrjedhat e zhvillimit të saj. Gjatë tre viteve të fundit qeveria pati një rol të rëndësishëm në udhëheqjen e vendit dhe menaxhimin e krizës, duke u përballuar çdo ditë me sfida të reja dhe tejkalimin sa më të denjë të tyre, duke vendosur masa që ndihmuan në tejkalimin e krizës. Maqedonia e Veriut gjatë kohës së pandemisë pësoi goditjet më të forta dhe ndryshimet më të mëdha në ekonomi, mungesa e produkteve kryesore, largimi nga puna, mbyllja e bizneseve, ngritja e çmimeve ishin problem kyç për qytetarët. Të gjitha këto ndikuan tek thellimi i krizës dhe nevoja për menaxhim dhe tejkalim sa më të shpejtë të situatës. Në punim paraqitet zhvillimi ekonomik dhe menaxhimi me krizën gjatë pandemisë në Maqedoninë e Veriut. Analiza është punuar në bazë të statistikave dhe të dhënave nga Banka popullore, Ministria e financave, qeveria dhe institucione të tjera. Në punim janë paraqitur edhe masat antikrizë të vendosura nga qeveria, masat mbrojtëse nga pandemia Covid-19 dhe zhvillimi i tregut të punës, inflacioni dhe ngritja e çmimeve.

Fjalët kyçe: Ekonomia, Maqedonia e Veriut, pandemia, Covid-19

1850-1910 Yılları Arasında Ustrumca'da Eğitim ve Eğitim Kurumları

Erdovan Şabanovski

Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Anabilim Dalı, Kuzey Makedonya,
erdovan_92@hotmail.com

Özet: Makale günümüz Kuzey Makedonya topraklarında bulunan Ustrumca kazası'nın Osmanlı dönemindeki eğitim yönü ele alınmıştır. Ustrumca'nın Osmanlı dönemindeki eğitimin ne yönlü olduğunu ve açığa çıkarmak bugünün Ustrumca'sını anlamaya yardımcı olacaktır. Diğer bölgelerden farklı olarak Ustrumca'da özellikle üç dil unsuru Türkçe, Bulgarca ve Rumca dilleri kullanıldığından ve ayrı bir baskı yapıldığından dolayı durum zorlaşmış ayrıca Protestanlık ve Evanjelistlik yayılmaya başladığından bunların da eğitime etkisi büyük olmuştur. Kaza hakkındaki bu hususu araştıran Türkçe yazılar daha az iken Makedonca ve diğer batı dillerinde bir hayli yazılmış muhtelif bilgiler mevcut olmasına rağmen taraf tutularak yazıldığı için tam bir sonuç çıkarmak mümkün değildir. Bu sebeple bu yazı yazılırken genel olarak arşiv belgelerine başvurulmuştur. Belgelerde eksik kalan yönler ise diğer dillerdeki özellikle Makedonca dilindeki yazılan eserler kaynak gösterilmiştir. Çalışma yapılırken genel olarak daha önce bu kaza hakkında yazılmış ve orada kullanılan bilgilere başvurulmuştur.

Bu araştırmada özellikle Tanzimat fermanı sonrasında ele alınmıştır. Tanzimat fermanı'nın eğitim üzerinde olan etkisiyle birlikte Ustrumca'da da eğitimde bir hayli gelişmeler olmuştur.

Anahtar kelimeler: Osmanlı, Kuzey Makedonya, Ustrumca, Eğitim.

İsa Bey Medresesi Faaliyetleri Kapsamında Siyasal İktidarın Eğitim Hakkının Tesisine Yönelik Tutumu

Esra Erdoğan

İbn Haldun Üniversitesi, Özel Hukuk Bölümü, Türkiye, e.nurerdogdu@gmail.com

Özet: Bu makalede başlıca insan haklarından biri olan ve her bir bireyin doğuştan sahip olduğu eğitim hakkının kapsamı siyasal bir iktidarın medrese faaliyetlerine müdahale etmesi açısından incelenecektir. Bu hak çerçevesinde Balkan coğrafyasında yer alan bugün Kuzey Makedonya Cumhuriyeti'nin başkenti Üsküp şehrindeki İsa Bey Medresesinin faaliyetleri ele alınarak Sırp, Hırvat ve Slovenya Krallığı ardından Yugoslavya Krallığı hakimiyeti altında bulunan bu medreseye, dönemin iktidarının 1918 ile 1945 yılları arasındaki tutumu 1921 ve 1931 tarihlerinde uygulamaya konulan anayasa hükümleri temelinde irdelenecektir. Beş buçuk asır Üsküp'te hakimiyet süren Osmanlı Devleti'nin akabinde bölgede miras kalan yapılardan biri olan İsa Bey Medresesi Osmanlı'nın geri çekilmesinin akabinde çeşitli müdahalelere maruz bırakılarak öğrencilere sunulan eğitime sınırlamalar getirilmiştir ve bugün nihayetinde, inşa edildiği eski İsa Bey Medresesinin izleri üzerine kurulan ve aynı isme sahip İsa Bey Medresesi kendi özerk yönetimini sağlamıştır. Medresenin çalışmalarına zaman zaman bölgeyi yöneten hükümetler tarafından eğitim hakkı ihlal edilerek keyfi ve hukuka aykırı sınırlamalar getirilmiş olsa da halen varlığına devam etmekte ve öğrenci kabulleri süregelmektedir.

Anahtar kelimeler: Eğitim hakkı, hakların sınırlandırılması, İsa Bey Medresesi, Üsküp.

Terminolojik Bir Yaklaşım: Bosna-Hersek'in İşgal Sürecinde İstanbul Basınında Yer Alan Bazı Nitelemeler

Esra Yoğurtcu

Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Türkiye, esraayogurtcu@hotmail.com

Özet: Balkan coğrafyasının batı kısmında bulunan Bosna-Hersek'teki farklı etnik unsurlar yüzyıllarca beraber yaşamışlardır. Bu unsurlardan birisi olan Bosnalı Müslüman halk, Osmanlı Devleti'nin fethi ile uzun yıllar boyunca İslamî değerlendirme ve olgulara tabi tutulmuşlardır. 1878 yılında gerçekleşen Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Bosna-Hersek'i işgali ve ardından Bosna-Hersek'in 1908 yılında Osmanlı Devleti'nden tamamen koparılması özellikle Bosnalı Müslümanlar adına sorun teşkil eden bir durum olmuştur. Bu işgal ve ilhak sürecinde Bosna-Hersek'te yaşayan Müslümanlar, kendilerine alan tanınması için çeşitli nitelendirmeler ile beraber XIX. yüzyılın sonunda ortaya çıkmışlardır. Bu nitelemelerin veya Bosnalı Müslümanları tanımlama ifadelerinin büyük bir kısmı Osmanlı Devleti bünyesinde çıkan basın organlarında görülmektedir.

Osmanlı basınındaki gazete ibareleri, hem Boşnak kimliğini sıfatlandırması hem de coğrafi bir tanımlama yapması açısından büyük önem arz etmektedir. Basın haberlerindeki bu terminolojik kavramlara yaslanmak, Boşnak kimliğinin tarihsel derinliğini ve anlamını açıklığa kavuşturmak bu anlamda önemli olacaktır.

Osmanlı basın haberleri bölgedeki gelişmelerle ilgili yerinde bilgileri sunmaktan başka, kavramsal olarak dikkat çekici ifadeleri ve yorumları da ortaya koymaktadır. Haberlerdeki "İslam milleti" veya "İslam halkı" gibi tanımlamaların Bosnalı Müslümanların kimlik inşasındaki rolü gerekçe alınarak gazete haberleri analiz edilecektir.

Anahtar kelimeler: Bosna-Hersek, Osmanlı Devleti, Gazeteler, İslam, Kimlik, Avusturya-Macaristan.

Türkiyenin Kamu Diplomasisi Kurumları: Yunus Emre Enstitüsünün Sırbistan ile Türkiye Arasındaki Kültürel İlişkilerin Gelişimine Etkisi

İrfan Gümüşlü

İstanbul Altınbaş Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, Türkiye
irfangumuslu@gmail.com

Özet: 21. yüzyıla kadar devletler birbirleriyle, diplomatlar, askerler veya seçilen kişiler üzerinden ikili antlaşmalar imzalamaktaydı. 2. Dünya savaşı sonrası devletler kendi imajını yükseltmek, tanınmak ve kendi lehine kamuoyu oluşturmak için farklı stratejiler belirlediler. Bu strateji kurumları arasında sivil toplum örgütleri, düşünce kuruluşları, yardım organizasyonları, eğitim kurumları ve kitle iletişim araçları etrafında şekillendi. Etkileyebilme ve ikna etme eksenini etrafında şekillenen bu kamu diplomasi yaklaşımı hükümetlerin dış politika anlayışını da yansıtmaya başladı. Türkiye, Amerika ve Avrupa'ya nazaran daha geç bu yeni diplomasiyle tanışmış olsa da kısa sürede oluşturduğu kurumlar ve politikalarla bu alanda önemli bir güç haline geldi. Osmanlı Devletinin mirasını devralan ve küresel aktör olma hedefi olan Türkiye, Kafkasya ve Balkan devletleriyle geçmişten gelen birlikte yaşama kültürü ve tarihi bağlar kamu diplomasisi kurumlarının başarılı olmasında etkili oldu. Makale de Türkiye'nin en önemli kamu diplomasi aktörlerinin özünü ve çalışma alanlarına yer verilmiştir. Asıl olarak Yunus Emre Enstitüsünün Sırbistan'daki kültürel faaliyetlerine değinilmiştir. Bu kapsamda makalenin kaynağı için literatür taraması yapılmış, Kurumların resmi internet siteleri, sosyal medya hesapları ve haber bültenleri taranmış, faaliyet raporları incelenmiş ve 2015– 2021 yılları arasında yapılan faaliyetler referans alınmıştır. Ayrıca Yunus Emre Enstitüsü yapmış olduğu kültürel faaliyetlerin tespiti

bu çalışmanın temelini oluşturmaktadır. Çalışmada Sırbistan örneğinin seçilmesinin sebebi; YEE yapmış olduğu kültürel faaliyetlerin Sırbistan ile Türkiye arasındaki sosyal ve kültürel ilişkilerine etkisinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. YEE'nin tüm faaliyetleri incelendiğinde Sırbistan'daki dil eğitimleri ve kültürel faaliyetler ikili ülke ilişkilerine olumlu katkıların sağladığı tespit edilmiştir. Ayrıca çalışmada YEE'nin Türk kültür merkezlerini ve faaliyetlerini Sırbistan'ın geneline yayması Sırp halkının bakış açılarına ve iki ülke ilişkilerinin yeni bir boyut kazanmasına katkı sağlayacağını da iddia edilmektedir. Eleştiri, öneri ve değerlendirmeler sonuç bölümünde tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yunus Emre Enstitüsü, Sırbistan, Kültürel Diplomasi

Simbolet Fetare dhe të Natyrës në Veprat Letrare të Milazim Krasniqit

Laureta Rexha

Universiteti “Hasan Prishtina”, Departamenti i gjuhës dhe letërsisë angleze, Kosovë,
lauretarexhaa@gmail.com

Abstrakt: Ky punim studjon simbolet në veprat letrare të Milazim Krasniqit. Përkatësisht, punimi fokusohet në simbolet fetare dhe simbolet e natyrës që janë përdorur më së shumeti në poezitë e autorit, dhe poashtu në më pak raste në prozë dhe në dramë. Në këtë rast, në poezitë dhe prozën e autorit hasim më së shumeti në simbolet fetare sikurse xhamia, shkopi i Musait; ndërkaq simbolet natyrore që përshkojnë poashtu veprat janë: simboli i gurit, shkretëtira, balta, gjethet, etj. Objekt studimi i këtij punimi është vëllimi me poezi “Rigjetja e vetes”. Dhe prozë: “Rruga për në shtëpinë e shpëtimit”. Nga dramat: “Bryma e Vdekjes”. Ky punim do të përdorë si metodologji Kritikën e Re. Meqenëse kjo shkollë letrare ka mjete të analizës figurat letrare, atëherë kjo qasje do të më ndihmojë të nxjerr kuptimet e simboleve në punim në baza objektive dhe konkrete. Kritika e re syon të gjejë në tekstet letrare simbolet, gjuhën figurative dhe figura të tjera. Përmes kësaj metode hulumtohen temat dhe konceptet që burojnë nga simbolet e gjendura në veprat letrare. Poashtu, do të krahasohen simbolet e ndryshme në vepra letrare, dhe funksioni i tyre në to, dallimet dhe ngjashmëritë në përdorim, kuptim, dhe interpretim të tekstit letrar. Hipoteza e këtij punimi thotë se lidhshmëria në mes të simboleve fetare dhe simboleve të natyrës në veprat letrare të Milazim Krasniqit sjell në pah tema dhe koncepte si: besimi, koha, humbja.

Fjalët kyçe: simbolet, balta, guri, gjethet, besimi, koha, humbja, kritika e re

Qeverisja Digjitale (E-Government) në Shqipëri

Marinela Shuka

Universiteti i Tiranës, Shkenca Politike, Shqipëri, shukamarineka@gmail.com

Abstrakt: Qeveritë në mbarë botën po përpiqen vazhdimisht të përmirësojnë ofrimin e shërbimeve publike, të rrisin transparencën dhe të promovojnë pjesëmarrjen e qytetarëve në vendimmarrje. Vitet e fundit, qeverisja elektronike është shfaqur si një mjet i fuqishëm për të arritur këto objektiva. Qeverisja elektronike ka fituar vull të konsiderueshëm pasi qeveritë përdorin teknologjinë për të përmirësuar proceset administrative, për të reduktuar burokracinë dhe për të përmirësuar ofrimin e shërbimeve. Qeverisja digjitale është një fenomen i ri në shoqërinë tonë. Në këtë punim, diskutohen çështje themelore të tilla si cili është roli i teknologjisë moderne të informacionit në arritjen e objektivave të qeverisjes digjitale në Shqipëri. Nëse qeverisja digjitale është një mjet revolucionar për transformimin e qeverisjes dhe cilat janë modelet teorike të qeverisjes digjitale që mund të ndihmojnë qeveritë të sigurojnë ofrimin e shërbimeve për qytetarët. Metoda shkencore e aplikuar është një kombinim i një rishikimi të literaturës mbi ndikimin e digjitalizimit në administratën publike, strategjitë e BE-së dhe qeverisje shqiptare mbi digjitalizimin.

Fjalët kyçe: administratë publike, administrim, qeverisje digjitale, shoqëri, qytetarët, shërbime

Said Halim Paşa ve Aliya İzetbegoviç'in Aydın-Halk İlişkisinin Kopuşuna Dair Eleştirileri

Ömer Tekin

Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye Cumhuriyet Tarihi, Türkiye, omer.tekin3@ogr.dpu.edu.tr

Özet: Batılılaşma, modernleşme ve sekülerleşme literatürünün alt başlıklarından birisi olan aydın-halk kopuşu yahut yabancılaşması meselesi geniş bir tartışma alanı oluşturmaktadır. Bu tartışmanın öznesi konumundaki aydın kimliğinin ortaya çıkışındaki misyon ile bu misyona talip olan Osmanlı aydınının seyri birbirinden oldukça farklıdır. Batı'nın aydını halkla iç içe, halkın taleplerini iktidara ileten ve halka yön veren bir pozisyonadadır. Osmanlı aydını ise halktan kopuk, dayatmacı, devlet içerisinde doğmuş ve orada pozisyon almış, toplum tarafından kabul görmeyen bir vaziyet içerisindeydi. Bu da beraberinde halkından kopuk bir Osmanlı entelijan-siyası meydana getirmiştir. Osmanlı Devleti'nin son yüzyılında başlayan bu kırılma ve çelişki, sonraki nesillerde birçok İslâm ülkesinde yaşanmaya devam etmektedir. İslâm dünyasının çıkardığı iki mütefekkir ve devlet adamı olan Said Halim Paşa ile Aliya İzetbegoviç aydın-halk münasebetini etraflıca tartışmakta ve çözüm önerileri sunmaktadır. Tespit edilen problemin farklı dönemlerde, farklı coğrafyalarda ve konjonktürde yaşamış bu iki ismin üzerinden değerlendirilmesi için birden fazla sebep vardır. İki isimde İslâmcı, mütefekkir ve münevver kimlikleriyle ön plana çıkmaktadırlar. Üst düzey devlet adamı olmaları, konuları İslâmî merkezli bir perspektifte ele almaları, kültürlerinden ve özlemlerinden kopuk yaşamamaları, tarihsel bilinçleri, sosyolojik birikim ve tespitleri ile çözüm önerilerindeki paralellikler Said Halim Paşa ve Aliya'yı buluşturan en önemli nedenler olarak görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Said Halim Paşa, Aliya İzetbegoviç, Aydın, Halk, İslâm, Batı

Çağdaş Dönem Mühtedilerinin İslam'a Geçiş Motivasyonları ve Dini Tecrübeleri: İslam'ı Benimseme Nedenlerini Keşfetmek

Sümeyye Ayşenur Akmal

Sakarya Üniversitesi, İlahiyat, Türkiye, aysenursk45@gmail.com

Özet: Bu araştırma, bireylerin İslam'ı neden benimsediklerini daha iyi anlamak için mühtedilerin motivasyonlarını ve dini deneyimlerini araştırmayı amaçlamaktadır. Bu çalışma, çeşitli kültürel ve etnik kökenlerden gelen farklı bir grup yeni Mühtedi ile yapılan görüşmelerin kayıtları üzerinden nitel bir araştırma metodu izlenecektir. İslam'a geçme nedenleri, onları din değiştirmeye götüren dini deneyimleri ve mühtediler olarak deneyimleri sorulacaktır. Yeni Mühtedilerin rüyalar, kişisel krizler veya İslami öğretilere maruz kalma gibi dini deneyimleri üzerinden sorulan soruların cevapları incelenecektir. Bu görüşme kayıtlarından toplanan veriler, katılımcıların yanıtlarındaki ortak temaları ve kalıpları belirlemek için tematik analiz kullanılarak analiz edilecektir. Buna ek olarak çağdaş dönem Mühtedilerinin İslam'a katılmak isteyenlere veyahut İslam'ı merak edip araştırmak isteyenlere tavsiyeleri ve yol haritaları da bu çalışmada yerini alacaktır. Bu araştırmanın bulguları, bireyleri İslam'a dönmeye motive eden faktörlere ve dini tecrübelerin onların dönüşümlerinde oynadığı role ilişkin değerli bilgiler de sağlayacaktır. Bu araştırma, konuyla ilgili mevcut bilgi birikimine katkıda bulunacak ve bu sahada çalışma yapmak isteyenlere kaynaklık edecektir.

Anahtar kelimeler: İhtida, mühtedi, dini tecrübe, rüyalar

BSF | B | A | L | K | I | A | N |
S | I | T | U | D | I | E | S |
F | O | U | N | D | A | T | I | O | N